

Protestantse gemeente te IJsselstein

Liturgie voor de viering van zondag 17 december; Derde zondag van Advent, Gaudete = Juich!

Plaats: Ontmoetingskerk

Aanvangstijd: 10.00 uur

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Organist: Jan de Geus

Vocaal kwartet: gemeenteleden o.l.v. Eugène Broekman

Thema: Bloemen in de woestijn



Voor *Tussenspel* bij het welkom:

In de liturgische schikking van deze zondag zien we veel groen: teken van leven en toekomst. De kleur van Advent is paars, maar op de derde zondag breekt het licht van kerst al een beetje door en verandert de kleur daarom in roze. De takken krullen, omdat ze juichen van vreugde. Deze derde zondag van Advent heet in de traditie 'Gaudete' wat 'juich' betekent.



De paaskaars brandt

Muziek vooraf

Om bij stil te staan:

Bij de liturgische schikking van deze zondag:

*Wat dor en zonder water was
stroomt vol en wordt zo groen als gras.
Door alle hoge bomen zingt
een frisse wind.*

*De lamme krijgt weer vaste voet.
De blinde ziet het licht voorgoed.*

*De dove, die hen zingen hoort,
danst vrolijk voort.*

*Dan bloeien bloemen in het zand.
Die heeft Gods liefde daar geplant.
De stomme roept met open mond:
de koning komt!*

*Hij wijst de nieuwe weg naar huis.
Hij baant die zelf en brengt ons thuis
door een woestijn, die adem haalt,
van vreugde straalt.*

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

De voorganger heet allen welkom:

*Hij komt! Advent! Komst! God komt en zal jullie bevrijden! Profeten als Jesaja keken er naar uit. En ze ontdekten dat God ook daadwerkelijk komt.
Christenen zagen het ook. Ze zien God komen in het kind in de kribbe, in Jezus Christus.
Zo komt God onder ons, in ons midden.*

*Er is het paars van Advent – bezinning, bij je zelf te rade gaan, woestijnervaringen opdoen.
Er is ook het wit van het feest, van Kerstfeest – wit ook van mooie en blijde dingen die er om ons heen zijn.
Vandaag wordt in alle uiteenlopende gedachten en gevoelens die er onder ons hier vanmorgen zijn; vandaag wordt het paars vermengt met wit. En de kleur wordt roze. Niet helemaal paars meer. Niet helemaal wit nog.*

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort orgelspel

We gaan staan

Staande zingen van het eerste lied: Psalm 85:3 en 4

Groet

Bemoediging

De gemeente gaat weer zitten

Bij het aansteken van de Adventskaarsen:

<i>Ik steek het derde kaarsje aan, een lichtje in het dorre land waar rivieren juichend stromen en rozen bloeien in het zand.</i>	Kind aansteken: Matthijs Kind lezen: Julian
---	--

We zingen: Lied 452:2

Gebed:

(Deel met ons uw kostbaarheid)

*Als het zaaigoed in de akker,
als de regen op het land,
als een lichtstraal van de lente,
als een welbevriende hand,
zo komt U de mens te binnen,
zo weeft U uw liefdesband.*

*Als de velden zonder water,
als een hemel zonder blauw
zijn wij mensen zonder zegen,
is uw wereld zonder trouw.
Schenk uw Geest aan onze adem,
wees voor ons als morgendauw.*

*Als de bladen van de rozen,
als het gras in kwetsbaarheid,
Zo zijn wij als mens geboren,
levend vanuit breekbaarheid.
Laat uw zegen ons omstromen,
deel met ons uw kostbaarheid.*

(Deze tekst kan worden gezongen op de melodie van Lied 280 *Liedboek voor de Kerken*
Lied 1008 *Liedboek*
Alfred C. Bronswijk, *Rakelings nabij*, p. 78)

We zingen: Lied 452:3

Smeekebed, besloten met het zingen van: Lied 463: 1, 4, 5, 6, 7 en 8

Ik was de afgelopen tijd bij veel uitvaarten betrokken. Ik noem het niet uit medelijden. Want bijdragen aan uitvaarten is een dankbaar en voldoening gevend werk.

Maar het was deze weken wél veel:

- 9-11 Hennie
- 24-11 Bill
- 30-11 Ali
- 6-12 Gerie
- 8-12 Elise (als gemeentelid; niet als predikant)
- 9-12 Herman (Rotary vriend)
- 13-12 Herma

Bloemen binden van Marinus van den Berg, *Alsof je er nog bent. Teksten bij afscheid*, p. 105v.

Ik denk aan al het leed dat mensen overkomt.

*Ik denk aan de dood die inbreekt in onze levens.
Ik denk aan die dierbaren die sterven overal en dichtbij.*

*Een witte roos zou ik zoeken, om het zuivere dat ons bond.
Een rode roos zou ik wensen, om de liefde die jou bond.
Een paarse distel zou ik plukken, om het gemis dat ons verwondt.
Een bosanemoontje zou ik zoeken, om de eenvoud waarmee jij je verbond.
Een rode amaryllis zou ik wensen, om de warme zorg waarmee jij je verbond.
Een klaproos zou ik plukken, om het kwetsbare dat jij verbond.
Een narcis zou ik vragen, om te blijven geloven in een nieuw verbond.
Zeven bloemen wil ik samenbinden, om wat jou met ons verbond.
Zeven bloemen om wat ons samenbindt, zolang jouw naam wordt genoemd.*

Om al die bloemen bidden en zingen we samen: ...

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord

Gesprek met de kinderen:

- gesprek door de voorganger aan de hand van een cactusbloem
- en aan de hand van het grote boek dat op een lage standaard staat

Elke week kijken we in het boek vol verwachting. Zo zien we aan de hand van de verhalen van Jesaja steeds iets meer van het licht dat God in de duisternis van de aarde brengt.

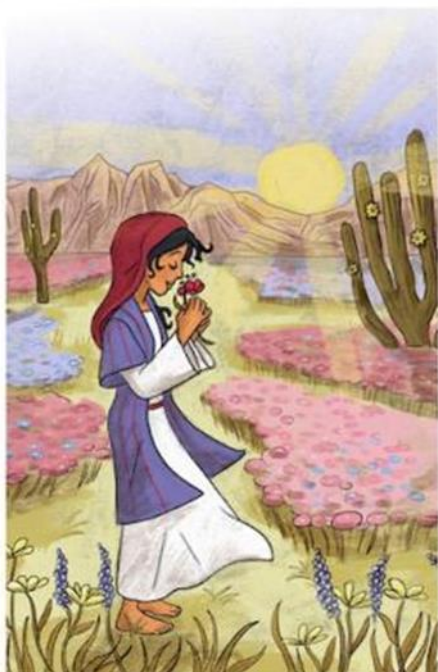
Wat zie je op de plaat? Het meisje loopt in de woestijn.

Wat is een woestijn en waaraan herken je een woestijn?

Wat is vreemd op de plaat?

Het meisje heeft net een bloemetje geplukt. Groeien en bloeien er bloemen in de woestijn?

Waarom niet? In de kindernevendienst hoor je het verhaal van deze woestijn.



We zingen met de kinderen (melodie Lied 8a/243)

*1. Jesaja schreef zijn tijd voorbij,
zo geeft hij hoop aan jou en mij.
Lees mee en blijf niet langer staan
bij hoe het altijd is gegaan.*

*4. Bloemen, ze bloeien in de grond
waar vroeger niemand leven vond.
Kijk, zo versiert de Heer ons land.
Zo neemt hij mensen bij de hand.*

Het licht en het grote boek worden door de kinderen meegenomen

Schriftlezing: Jesaja 35

35:1 De woestijn zal zich verheugen,
de dorre vlakte vrolijk zijn,
de wildernis zal jubelen en bloeien,
2 als een lelie welig bloeien,
jubelen en juichen van vreugde.
De woestijn tooit zich met de luister van de Libanon,
met de schoonheid van de Karmel en de Saron.
Men aanschouwt de luister van de HEER,
de schoonheid van onze God.
3 Geef kracht aan trillende handen,
maak knikkende knieën sterk.
4 Zeg tegen het moedeloze volk:
'Wees sterk en vrees niet,
want jullie God komt met zijn wraak.
Gods vergelding zal komen,
hijzelf zal jullie bevrijden.'
5 Dan worden blinden de ogen geopend,
de oren van doven worden ontsloten.
6 Verlamden zullen springen als herten,
de mond van stommen zal jubelen:
waterstromen zullen de woestijn splijten,
beken de dorre vlakte doorsnijden.
7 Het verzengde land wordt een waterplas,
dorstige grond wordt waterrijk gebied;
waar eenmaal jakhalzen huisden,
maakt dor gras plaats voor riet en biezen.
8 Daar zal een gebaande weg lopen,
'Heilige weg' genaamd,
geen onreine zal die betreden.
Over die weg zullen zij gaan,
maar dwazen zijn er niet te vinden.
9 Geen leeuw of roofdier zal daar komen,

geen enkel wild dier dwaalt er rond,
 ze blijven er allemaal weg,
 alleen zij die verlost zijn zullen daar gaan.
 10 Wie door de HEER bevrijd zijn, keren terug.
 Jubelend komen zij naar Sion,
 gekroond met eeuwige vreugde.
 Gejuich en vreugde trekken de stad binnen,
 gejammer en verdriet vluchten eruit weg.

We zingen: Lied 321:1, 2, 5 en 7

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Wat een juichend stuk! Je deint mee op een dans. Zo was de eerste reactie nadat we het maandagavond hadden gelezen bij de Bijbelleesgroep. Wat een vrolijkheid en vreugde! Eén en al optimisme. God komt! En dat betekent heel veel moois. De dorre vlakke der woestijnen zal zich verblijden eindelijk. De steppe zal bloeien, de steppe zal lachen en juichen. Ja, als wat zal de woestijn dan bloeien? Als een *roos* meende de Statenvertaling. En de Naardense bijbel ziet het even *roos*-kleurig. Maar, toen de vertaling van 1951 kwam: daar was de roos een *narcis* geworden! De Willibrord-vertalers zien de woestijn bloeien als een *krokus*! En de Nieuwe Bijbelvertaling en de Bijbel in gewone taal hebben het over een *lelie*. Dat levert een heel boekje bloemen met elkaar op! Probleem is dat het oorspronkelijk Hebreeuwse woord lastig te vertalen is. Maar in feite is de bloemsoort niet van belang. Het gaat erom, dat duidelijk wordt, dat de woestijn bloeit. En dat betekent vooral, dat er in dit gebied van doodse droogte onverwacht water is!

De woestijn, de steppe is het gebied waar voor ons geen doorkomen aan is. Daar strandt een mens en vindt hij zijn einde. Woestijn is: waar niet te leven valt. Maar er moet een uitweg zijn. Er komt een gebaande weg. Dat onoverkomelijke, dáár zal nu een doorkomen aan zijn! Het is de uitweg uit de ballingschap. Het is de weg uit de ellende, uit de uitlandigheid, uit de vervreemding. Israël was weggevoerd of kende de dreiging ervan. Onder dwang was de toplaag van de samenleving meegevoerd naar Assyrië. De maatschappij volledig ontwricht. Grote problemen voor de achterblijvers die zonder stuur verder moeten. En al even grote problemen voor de gevangenen onder de vreemde overheersing. Jesaja ziet de uitweg uit de ballingschap. Hij ziet de weg naar de stad, naar Jeruzalem, naar een nieuw Jeruzalem. Het is wel een visioen tégen alle verdrukking in: het is als genieten van de stralende zonsopgang wanneer het nog donker is.

God komt in een politiek uiterst lastige situatie. De omstandigheden zijn niet heel fijn, om het zacht te zeggen. En toch komt er een opening. God komt. De weg is vrijgemaakt. Men kan terug naar huis. Thuis wordt weer werkelijkheid. Maar ik wil niet omzeilen, dat er ook een harde kant zit aan deze komst. In het voorafgaande hoofdstuk worden daar pittige dingen over gezegd. En daarmee scoor je als gelovigen bepaald niet in de huidige samenleving. Streng, uiterst orthodoxe en fanatieke gelovigen zijn vaak

betrokken bij geweld en dood. Kijk bij voorbeeld naar extremistische moslims. En dat maakt gelovigen verdacht. Zit er in elke gelovige niet iets kwaads dat kan losbarsten?

We zullen die uitbarstingen moeten voorkomen. In ons zelf en bij anderen. Maar we kunnen er niet om heen, dat hier toch gesproken wordt de wraak en de vergelding van God. Er is daar veel over te zeggen. Maar in elk geval toch ook dit: Als God alleen maar 'Onze lieve Heer' is dan hebben we niet veel aan hem. Dan kan hij uiteindelijk niet veel uitrichten. En zijn we overgeleverd aan de kwade machten in onze wereld. God moet iets voorstellen, wil het visioen van Jesaja uit kunnen komen. God heeft een harde kant nodig om alles wat ingaat tegen liefde en recht uit te roeien. Om alle weerstand uiteindelijk en radicaal te overwinnen. Anders wordt God een tandeloze god. Alleen: wij kunnen dat niet zomaar even in zijn naam regelen. Dat is te vaak fout gegaan. Dat zullen we echt aan God moeten overlaten – hoe dat dan ook uitkomt. Het geweld wordt door Hem overweldigd.

Maar er is een uitkomst. Er komt een weg naar een nieuw thuis. Er gaan bloemen bloeien. Het gaat lente worden.

Ik ga nog even door op die politieke situatie die kan verbeteren. In onderdrukking en geweld; in gevangenschap en tegenwerking kan er toch een lente komen. De politieke revoluties van de afgelopen decennia heten niet voor niets 'lente'.

Denk aan de Praagse lente. In de eerste helft van 1968 probeerde Alexander Dubček het communistische Tsjecho-Slowakije een meer gematigde koers uit te sturen. Maar de knop werd toen nog gesmoord door de Russische inval. Pas na de val van de Berlijnse Muur en de opening van het IJzeren Gordijn veranderde er meer.

Denk aan de Arabische lente. Eind 2010 begon er een reeks van protesten en revoluties in de Arabische wereld. Oorzaken zijn o.a. onderdrukking, oneerlijk verlopen verkiezingen, corruptie, prijsstijgingen, gebrek aan politieke vrijheid en werkloosheid. In diverse demonstraties uitend onderdanen van Arabische regimes hun onvrede en stellen ze hun zittende regeringen verantwoordelijk. Het is nog geen complete lente. Het suddert door.

Maar ook in persoonlijke omstandigheden van mensen kan het dor en doods zijn. Alsof je in een woestijn leeft. Alsof je van God en mensen verlaten bent. Dwaal je rond in een gebied waar je de weg niet weet. Waar je luchtspiegelingen ziet die geen werkelijkheid zijn. Waar je het gevoel hebt, dat alles je afbreekt in hoofd, hart en handen. Dat je door knikkende knieën verlamt bent en geen been hebt om op te staan. Dat je blind en doof bent. Dat je stamelt om wat je overkomt. Of zelfs helemaal geen woorden hebt, weet of kan vinden voor wat je voelt bij wat je overkomt. Ik denk nu, vooral aan al die mensen uit ons midden die te maken kregen met de dood. Maar ieder heeft zo zijn of haar eigen gedachten en gevoelens. Je eigen verhaal. Maar hoe dan ook – om moedeloos van te worden.

En toch laat Jesaja zien: God komt in ons midden. God komt. In een kind in de kribbe. God gaat met ons mee door onze woestijn heen. Er zullen bloemen bloeien. Het zal lente worden.

Ik wil vragen om elkaar te helpen. Om aan elkaar te vertellen waar u iets van de komst van God ontdekt. Misschien ziet u dat helemaal niet. Deel dat dan ook. Daar is niks mis me. Maar misschien ziet u het ook wel. In iets groters. In iets kleins. Bloeit er bij u een bloem? Een roos, een lelie? Waar wordt het bij u lente?

Ik geef u een paar minuten.

En zal dan aan een paar mensen vragen wat of ze hebben gedeeld. Vrijwillig. Met handopsteken.

...

Amen.

Meditatief moment: Het vocale kwartet zingt: *'When the King shall come again'*

1 When the King shall come again,
all his power revealing,
splendor shall announce his reign,
life and joy and healing:
earth no longer in decay,
hope no more frustrated;
this is God's redemption day
longingly awaited.

Als de koning terug keert,
dan zal zijn kracht worden geopenbaard,
De koning komt met glorie, hij brengt
Leven, vreugde en genezing.
De aarde zal niet langer verkommeren,
Hoop zal niet meer vergaan.
Dit is de dag van Gods verlossing
Die zo lang is verwacht.

2 In the desert trees take root
fresh from his creation;
plants and flowers and sweetest fruit
join the celebration;
rivers spring up from the earth,
barren lands adorning:
valleys, this is your new birth;
mountains greet the morning!

In de woestijn zullen bomen wortelen,
Net tot leven geroepen.
Planten, bloemen en het zoetste fruit,
feesten mee.
Rivieren wellen op uit de aarde,
Onvruchtbaar land maakt zich mooi.
Valleien; wordt herboren!
Bergen; begroet de morgen!

3 Strengthen feeble hands and knees,
fainting hearts be cheerful!
God, who comes for such as these,
seeks and saves the fearful;
Deaf ears, hear the silent tongues
sing away their weeping;
blind eyes, see the lifeless ones
walking, running, leaping.

Wees sterk slappe handen en knieën,

Zwakke harten, wees blij.
 Juist voor de moedeloze komt God
 Hij zoekt en redt en angstige mensen.
 Dove oren zullen horen,
 Stommen zullen hun tranen wegzingen,
 Binden zullen zien, lammen
 zullen lopen, rennen en springen.

4 There God's highway shall be seen
 where no roaring lion,
 nothing evil or unclean
 walks the road to Zion;
 ransomed people, homeward bound,
 all your praises voicing,
 see your Lord with glory crowned;
 share in his rejoicing!

Waar Gods heilige weg loopt,
 Daar zal geen leeuw brullen,
 Niets slechts of onreins zul je daar vinden.
 Over de weg naar Sion
 keren vrije mensen huiswaarts, ,
 jubelend van vreugde.
 Kijk de Heer, gekroond met heerlijkheid!
 Deel mee in de blijdschap!

We zingen: Lied 437:1, 2, 3 en 5

DIENST VAN HET ANTWOORD

We gedenken Aaltje Willempje (Ali) van Arkel – Arendonk, Geertje Cornelia (Gerie) van der Zeijden en Elise Maria (Elise) van Vught (staande), zijn stil en luisteren naar het orgelspel van Lied 730.

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

*Goede God,
 Een bloeiende woestijn met prachtige hoge bomen
 die vrolijk in hun kruinen een liedje van koele vrede suizen.
 Zo komt U ons bevrijden.
 Blind als we zijn, U geeft ons weer zicht.
 Doof als we zijn, U geeft ons gehoor.
 Zo lam geslagen van de wereld om ons heen
 U geeft ons weer veerkracht, volume en vrolijkheid.
 God dank U voor deze weg van vrijheid
 die gaat naar de stad van eeuwige vrede.
 Voor alle mensen van goede wil een nieuw Jeruzalem.*

Voorbeden vanuit *Tussenspel*

*In deze nachten van advent
verwachten wij
uw komst
met vreugde*

*Donker de hemel
kaal de buigende bomen
kort zijn de dagen
en lang de lege, stille nacht, –
kil de gedachten
harder de harten
zwart als een akker
woorden koud
en kortaf*

*In deze nachten van advent
liggen wij wakker
zitten wij rechtovereind
wakend
luisterend
fluisterend in het duister
roepend om ruimte
schreeuwend in nood
bang voor de dood*

*In deze nachten van advent
dromen wij
dromen wij duizend dromen –
wanneer zal komen
de lieve lente
die warmte kent?*

*In deze nachten van advent
verwachten wij
uw zon
uw Zoon –
uw zinderende zomer.*

(A.F. Troost, *Vogel van vreugde*, p. 19)

Stil gebed

Onze Vader

Delen van de bloemengroeten

Inzameling van de gaven
Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug
Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 466:5 en 7

Uitzending

Zegen: Adventszegen

*Als de tijden guur zijn,
als het leven hard is,
als gemis ons zeer doet,
als verdriet ons aanvliegt -*

*zegen ons dan o God met een hand
die beschermt.*

*Zegen ons dan met liefde
die verzacht.*

*Zegen ons dan met de belofte
die hoop schenkt,
die is in de Naam
van de Vader,
de Zoon en
de Heilige Geest.
Amen.*

(Marinus van den Berg, *Licht dat met ons gaat. Verhalen en gedichten voor de donkere tijd van het jaar*, p. 13)

We zingen: Lied 431C

Orgelspel

Inzameling van de gaven bij de uitgang